

Плевенската филхармония и диригентът Деян Павлов с поредния концерт от българска музика – 23.11.2017.

През последните години Плевенската филхармония поддържа добра традиция под надслов „*Аз обичам българската музика*“. Това е поредица от концерти с оркестрови творби от български композитори. Имайки предвид сложните обстоятелства, при които са принудени да оцеляват нашите оркестри и оперни театри, осъществяването на подобни програми изисква висок професионализъм и всеотдайност към една кауза.

На 23-ти ноември 2017 година в концерт от тази поредица бяха включени произведения от преподаватели в катедра „Композиция“ на Националната музикална академия „Професор Панчо Владигеров“. Главният диригент доцент доктор Деян Павлов бе избрал четири творби:

Концертна музика № 2 за симфоничен оркестър от Велислав Заимов

Оркестрова сюита „Царе на лудориите“ от Красимир Тасков,

Концерт за пиано и оркестър № 2 от Атанас Атанасов със солист автора

Симфонична сюита „Happy Birthday“ от Александър Текелиев

Това са четири произведения твърде различни помежду си и като музикален език, и като жанрова насоченост, и като третиране на оркестъра. За Плевенската филхармония и четирите произведения бяха непознати, а едно от тях – Концертна музика № 2 - беше изпълнено за първи път.

Бих отделил малко внимание на проблемите, които изпълнените творби поставят пред оркестъра и диригента.

В *Концертна музика № 2 (2015) от Велислав Заимов* сами по себе си оркестровите партии не са особено трудни технически. Трудността идва от сложните взаимодействия между оркестровите групи: неравномерни съотношения на построенията, изписани в непроменящ се размер, често провеждани фигури в комплементарен ритъм с встъпления на най-различни метрични времена и части от раздробени времена. Произведението протича без прекъсване между отделните части и това изисква по-дълго напрежение на вниманието. Тук ролята на диригента е решаваща за изграждане на архитектурата на творбата и осъществяване на цялостното ѝ протичане във времето. Деян Павлов показва, че владее симфоничната форма и съумява да организира изпълнението като непрекъсващ поток от причинно-следствени връзки на отделните елементи.

Оркестровата сюита „Царе на лудориите“ (Макс и Мориц) (2013) от Красимир Тасков е извлечена от сценично произведение – операта-мюзикъл „Макс и Мориц“ по либрето на Т. Трайков. Четирите части (Въведение, Бурлеска, Ламенто и Финал) носят всяка за себе си характеристичен музикален материал с много детайли и нюанси, изискващи намирането на съответстващи звукоизвличане и щрих, темпа и отклонения. Концертното представяне на подобни творби, без зрителното подсказване от сцената, дава от една страна известна свобода при изпълнението, но от друга изисква богато въображение на диригента, което той трябва да съумее да внуши на оркестъра. Деян Павлов тук се показва в различна светлина, което не е изненадващо, тъй като той има и богат опит при водене на оперни спектакли. Сюитата на Красимир Тасков прозвуча релефно и увличащо във въображаемо сценично действие.

Третата творба, прозвучала на концерта, бе *Концерт № 2 за пиано и оркестър* (2005) от Атанас Атанасов със солист авторът. Както повечето произведения в този жанр и този концерт е тричастен. В него авторът използва метро-ритмични и мелодични елементи, характерни за българския фолклор. Атанас Атанасов е и отличен пианист, успял е да подготви изпълнението само за две репетиции с оркестъра и да представи концерта си в най-добра светлина. Оркестърът в това произведение съвсем не е с второстепенна роля и взаимодействието между двете основни „действащи лица“ изисква взаимно добро познаване. В това отношение Деян Павлов е съумял да подготви оркестъра до необходимото ниво, щото за съвсем краткото репетиционно време оркестърът не само да не бъде изненадан от солиращата партия, но и да води с нея спокоен и уравновесен диалог.

Симфоничната сюита *“Happy birthday”* (2005) е произведение, в което авторът *Александър Текелиев* се показва в светлина, различна от познатата. Тук той използва техниката на колажа като споява в една композиция откъси от различни популярни творби на Моцарт, Росини, Чайковски, Оффенбах, Лист, Йохан Щраус с придобилата химнов характер световно известна песен *“Happy Birthday”* на Милдريد Дайн Хил/Mildred Jane Hill, композирана през 1893 година. Сюитата е творба, залагаща на познати за публиката теми от добре известни оркестрови творби от XVIII и XIX век, преминаващи неусетно една в друга. Именно умението за това неочаквано жонглиране с различен по отношение на музикалния език и стила тематичен материал придава на произведението характер на музикална шега, на виц със средствата на най-абстрактното изкуство. Тук оркестърът е поставен пред поредното изпитание, имайки предвид току-що прозвучалите споменати три творби. Задачата на диригента е да съумее да спазва стилистичните

особености на всеки фрагмент, съставляващ отделен дял в архитектурата и същевременно да постигне единно протичане на творбата във времето без да остави възможното при такива случаи неуютно усещане за отделни кръпки при редуването на използваните фрагменти.

Мисля че доброто художествено и технологично сработване на Плевенската филхармония с главния ѝ диригент Деян Павлов даде много добър резултат на концерта с четирите български произведения и разсея всякакви притеснения, продиктувани от включването в програмата на изцяло непознати за оркестъра творби с различни изпълнителски проблеми и от малкото репетиционно време за подготовката на подобна програма.

След последните „реформи“ в областта на музикалното изкуство, Плевенската филхармония остана единствен извънстоличен оркестър със състав, донякъде приемлив за изискванията на симфоничното дело. Въпреки трудностите от битов характер, въпреки изтичането на музикални таланти в чужбина, въпреки намаления си състав, филхармонията и главният ѝ диригент Деян Павлов успяват да съхранят високо ниво на изпълненията си. Бихме искали да се надяваме в обозримо бъдеще оркестърът да получи по-добри и надеждни условия за работа, така че да може да се развива и да обогатява музикалния ни живот. Град Плевен, като е един от главните музикални центрове у нас, също заслужава това.

Иван Стоянов